

Spraak Taal Expertise Team

Een organisatie overstijgende aanpak

November 2024

Doel van de presentatie

- Samenwerking belichten
- Zijn er al meer van zulke initiatieven?
- Misschien: inspireren

Uiteindelijk doel: op een positieve manier bijdragen aan de ontwikkeling van onze kinderen. Ook als dat moeilijk is.

Soms...

- Loopt het gewoon niet
- Loopt een kind vast
- Lijkt er iets gemist te worden
- Is er die vraag: zitten we wel op het goede spoor?

Een frisse blik helpt!

STET leden

NSDSK

pento

Experts in horen, spreken en verstaan

Doelgroep van het STET

- Cliënt waarbij de behandeling / diagnostiek / onderwijs is vastgelopen
- Kinderen met TOS en/of auditieve problematiek
- Huidige expertise binnen de eigen organisatie is geraadpleegd

Doel STET

- Nagaan: wat is er allemaal al bekend?*
- Brede blik door inbreng van brede expertise
- Zoeken naar aangrijpingspunten voor vervolg
- **Adviseren** en meedenken over een andere aanpak of behandeling
- Delen van kennis en expertise binnen de organisaties

adviseren $\neq$ opleggen

STET is soort denktank

Vragen die binnenkomen

- Jongen groep 2 cluster 2, 6 jaar:
- Hoe laten we Y. op zijn niveau functioneren in de klas?
- Is Y. gebaat bij cluster 2 onderwijs?
- Is het gedrag secundair of primair?
- Waar moet de focus liggen bij logopedie?
- Wat kunnen we voor ontwikkeling verwachten?

- Jongen groep 2 SO cluster 4 met AD:
- Op welke manier kunnen we X helpen om taal in te zetten in de communicatie zijn taal uit te breiden de verstaanbaarheid te verbeteren?
- Wat is voorliggend in de problematiek?
- TOS/gedrag/ASS/ of mogelijk andere problematiek?
- Hoe maken we een keuze voor een passende setting?

Meisje PBG 3 jaar:

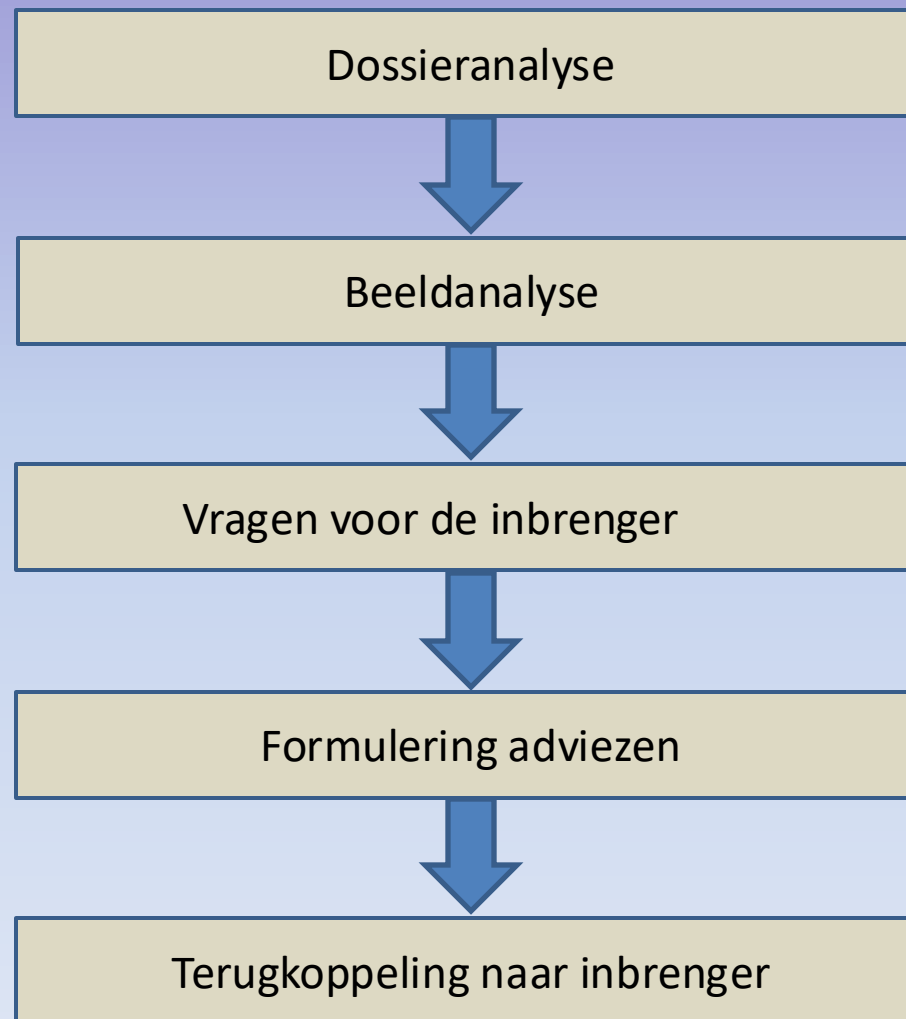
- Sinds start behandelgroep stappen in de spraak-en taalontwikkeling. Vooruitgang nog zeer beperkt. Woorden moeten expliciet aangeleerd worden. Nog geen generalisatie
- Heel weinig zelfvertrouwen.
- linguïstisch onderzoek: begrips- en productie niveau liggen ver uiteen

Vraag:

- graag extra aangrijpingspunten voor de behandeling. Wat kunnen we van X verwachten en wat heeft zij nodig?
- Daarnaast: is de behandeling gericht op de spraak-en taal voldoende? Zien we dingen over het hoofd?

Werkwijze

Casus Daniel

Jongen van 8 jaar

Warm, groot gezin.

Zit sinds een jaar op SBO-ZML.

Krijgt Ambulante Dienstverlening.

Gehoorverlies waarvoor hoortoestellen.

Hulpvraag

- D. is vorig jaar naar ZML-afdeling gegaan.
- Interventies hebben onvoldoende effect: D. stagneert op elk gebied, ook thuis.
- Kan zich overschreeuwen, clownesk gedrag.

AC, school en AD vragen zich af welke richting er stappen gezet moeten/kunnen worden.

Casus

Beschikbare informatie:

- Verslag logopedisch onderzoek
- Verslag psychologisch onderzoek
- Verslag gehooronderzoek
- Overige verslagen van school en AD
- Beeldmateriaal: fragment logopedische behandeling

Casus

Dossieranalyse

Beeldanalyse

Vragen voor de
inbrenger

Formulering
adviezen

Indruk vanaf 'papier' m.b.t. :

- Gezin
- Vroege ontwikkeling
- Gehoor
- Motoriek / SI
- Taal en communicatie
- Cognitie
- Sociaal emotioneel gedrag
- Onderwijs

Dossieranalyse

Beeldanalyse

Vragen voor de
inbrenger

Formulering
adviezen

GEHOOR

- 60-65 dBHL
- Laat gerevalideerd met toestellen en soloapp.
- Regelmatig ontsteking, pijn, 1 toestel wordt dan niet gedragen. Klaagt over te luid solo-sigitaal.

?

TAAL& COMMUNICATIE

- Begrip zwak.
- Korte concentratie in groep.
- Visueel stappenplan helpt.
- Nieuwe woorden worden goed opgeslagen. Veel oude woorden zijn verkeerd geautomatiseerd.

?

COGNITIE

- Licht verstandelijke beperking. Werkelijk kunnen lijkt wat hoger te liggen.
- Contact geen bijzonderheden.
- Visueel sterk.
- Geeft snel op tijdens test.

?

MOTORIEK / SI

De kindertherapeut kijkt altijd of de motoriek of de motorische ontwikkeling een rol kan spelen.

D. lijkt wat moeite te hebben met prikkelverwerking. Hij is ook snel vermoeid.

?

- Indruk vanaf 'papier' over:
  - Gezin / omgeving
  - Vroege ontwikkeling
  - Gehoor
  - Motoriek/SI
  - Taal en communicatie
  - Cognitie
  - Sociaal emotioneel gedrag
  - Onderwijs

Dossieranalyse

Beeldanalyse

Vragen voor de
inbrenger

Formulering
adviezen

Bij filmpjes:

- Lezen in een verslag is anders dan ook echt zien.
- Omgevingsruis wordt minder weggefilterd door eigen auditieve filters.
- Het lukt beter om alleen naar het kind te kijken zonder afgeleid te worden.
- STET kent het kind niet, blik is vrij van belasting door voorgeschiedenis.

Een greep uit de vragen aan de inbrenger:

- Wat is bekend van vroege ontwikkeling?
- Is er medisch/genetisch onderzoek gedaan?
- Wanneer wordt solo ingezet en hoe ervaart D. dat?
- Gebaren: haalbaar op school? Thuis?
- Wat is bekend van de prikkelverwerking?
- ToM-vaardigheden?
- Etc.

De inbrenger na de vragen

STET – leden zijn informatie aan het verwerken

Bestand **Start** Invoegen Tekenen Ontwerpen Indeling Verwijzingen Verzendlijsten Controleren Beeld Invoegtoepassingen Help

Opmerkingen Bewerken Delen

Plakken Klembord Lettertype Alinea Stijlen Bewerken Dicteren Vertrouwelijkheid Editor Invoegtoepassingen Vastleggen Profit

niet naar de bibliotheek. TV is niet toegankelijk, wel eigen YouTube kanalen.
NMG: ingezet tijdens opening en sluiting. In dagelijkse setting alleen "basic" gebaren.

Adviezen

Gehoor

- Paulien de Jager wil contact opnemen met de Audioloog van [redacted] voor meer informatie en om adviezen af te stemmen. Inmiddels is er contact geweest. Hieruit komt het volgende naar voren: [redacted] zou graag een afspraak maken voor controle/instelling van de hoortoestellen en solo apparatuur. Omdat de agenda op het Audiologisch Centrum snel volloopt is dit advies alvast op 23 april gemaaild, zodat ouders contact op kunnen nemen voor het maken van een afspraak.
- ++ kan schrikken van geluid: dit opvangen door te benoemen en te normaliseren wat hij hoort en zijn gevoel te benoemen.
- Solo apparatuur: geeft op vraag van de leerkracht aan dat de solo aanstaat. Dit doel bij hem weghalen en nu vooral zorgen dat dat gewoon werkt. Leerkracht zet apparatuur aan en geeft dit ook aan of laat het zien. Leerkracht checkt of het werkt. Ook het uitzetten / afgeven bij de leerkracht laten. Op een later moment bekijken of ++ zelf weer "eigenaar" van de apparatuur kan worden. Geeft nu mogelijk te veel druk.

Onderzoek

- Het STET adviseert het intelligentieonderzoek te herhalen en dan een non verbale test af te nemen. Het onderzoek bij voorkeur op een Audiologisch Centrum van een gespecialiseerde organisatie af laten nemen (Auris, Pento, Kentalis). ++ moet tijdens het onderzoek zijn solo apparatuur dragen.
- Indien breder onderzoek is gewenst (relatie gedrag, gehoorproblematiek, thuissituatie), dan kan er onderzoek bij Pro Persona, GGMD, het VUMC ([redacted]) worden gedaan.
- Er is iig sprake van een taalstoornis. Onduidelijk op de taalproblematiek op zichzelf staat (TOS) of voorkomt uit andere problematiek (gehoor, IQ). Mogelijk hier verder onderzoek naar doen (via een AC).

Casus 53 - behandeld in STET d.d. 16-04-2024

- Heb gesprekken met ++ over de thuissituatie in relatie tot eigen zelfbeeld. Bekijk waar dit kan plaatsvinden: thuis (kunnen ouders dat?), schoolsetting, therapeutische setting.
- TOM training binnen Pento
- Psycho-educatie: gesprekjes over SH en over spraak-/taalproblemen. Bijvoorbeeld: Wat kan ik goed? Wat vind ik moeilijk? Wanneer frustratie? Wat gebeurt er dan (gradaties op een "thermometer"). Wat heb ik dan nodig? Wellicht kan de logopedist dit laagdrempelig oppakken met ++. Eventueel bekijken of het 'Werkboek FF Luisteren (Auris) geschikt is voor ++ of de training AJONGH?
- ++ toont negatief gedrag. Zet de TOM vaardigheden in: ondertitelen, benoemen, emoties benoemen, etc. en begren.
- ++ laat niet iedereen toe. Maak dit bespreekbaar met hem. Zo geef je hem de ruimte om te horen wat hij ervaart. Geef ook aan wat je van hem verwacht. Wellicht is dit een ingang om wel met hem aan het werk te kunnen gaan.

Thuis

- Ambulante Behandeling in gezinnen (Auris) : adviezen met betrekking tot slechthorendheid, taal en communicatie, systeem meenemen.
- Belastbaarheid met ouders bespreken. Wat is voor hen haalbaar? Wat hebben ze nodig? Wat weten ze al?
- Kunnen ouders gebarenlessen gaan volgen? Kunnen ze ook interactief voorlezen met ++? Zijn er andere boeken die ze met ++ kunnen lezen? (bijvoorbeeld over natuur en techniek)
- Thuisbegeleiding vanuit een reformatorische organisatie (Eleos, KOC dienst)?

Onderwijs

- We adviseren om te bekijken of ++ terug kan naar MLK onderwijs of cluster 2 onderwijs. Er lijkt sprake van ondervraging op alle ontwikkelingsgebieden.
- Leesonderwijs stimuleren. Samenwerken met logopedist.
- NMG in de klas uitbreiden. Slechthorende kinderen die ook cognitieve problemen hebben, zijn meer gebarentaalbehoefstig (informatie verkregen van een gebarentaaldocent). Gebarenlessen nodig?
- Krijgt ++ de informatie in de klas goed mee of moet hij zelf nog te veel puzzelen? > Worden instructies voor ++ vaak genoeg herhaald? Is er genoeg visuele ondersteuning? Wordt er gecheckt of ++ het heeft begrepen?
- VIB voor de leerkracht. Waar is nog winst te behalen? Wat gaat er nog langs ++ heen in de klas? Etc.
- Als ++ praat / speelt met een andere leerling, ga je naast hen zitten. Je ondertitelt wat ++ bedoelt of wil. Zijn idee moet voor de ander helder zijn, zodat hij gestimuleerd wordt om door te gaan, zowel voor communicatie als voor sociaal emotioneel als voor prikkels. Dus herhaal in juiste vorm zijn taal. Benoem ook de intenties en communicatie van de ander, zo hoeft ++ zich minder in te spannen en kan hij het gewoon volgen en aansluiten bij het spel. Kijk wat het doel is op welke wijze je de ondertiteling inzet. Is je doel taal dan richt je je op de juiste vorm van taal, is je doel sociaal emotioneel of spel of ontspanning versterken of rust dan pak je enkel het verwoorden, benoemen en vertalen voor hem en de ander.
- Is er een "overprikkelingsplan"?
- De leerkracht is verantwoordelijk dat ++ geen informatie mist. Zij moet zorgen dat hij aangehaakt is en checken of hij de informatie heeft meegekregen.
- Belangrijk hierbij te realiseren in de ondersteuning op school is, dat hij de ene dag goed kan horen en de andere dag niet zijn hoortoestellen en/of solo kan gebruiken en dus niet kan vertrouwen op wat hij normaliter wel kan horen.

Terugkoppeling adviezen

- Mondeling (telefonisch)
door een van de STET-leden
binnen korte tijd

Geschreven verslag

Verslag is bedoeld voor de inbrenger. Er staan soms veel adviezen in. De inbrenger kan kijken welke het meest passend zijn en een keuze maken.

Opmerkingen van de inbrenger

- Mondelinge toelichting op het verslag werd erg gewaardeerd en heeft geholpen de adviezen te delen met school en ouders.
- *De frisse blik van het STET in een situatie waar het diffuus was geworden met elkaar en betrokkenen met hun handen in het haar zaten, is helpend geweest. Door de vragen uit de verschillende disciplines die geen relatie met het kind en betrokkenen hebben, kun je met elkaar bespreken 'naar welke richting kijken we'.*

Inzet expertise, wat is anders?

- Max. 2 dossiers per vergadering
- Voorbereidingstijd
- Expertise van verschillende instellingen
- Veel interactie
- Zeer diepgravend
- **Bedoeld voor complexe casussen**

Doel is het kind te helpen, neveneffect is dat kennis breed gedeeld wordt.

Nog even dit

- Proces dat de persoon die de casus inbrengt doormaakt, doet ertoe
- Verhogend voor het professioneel handelen (afweging maken, voorbereiding, casus beschrijven, verdieping, hulp vragen)
- STET versterkt de professionele bedding in de organisaties en dat is een steun voor de behandelaars

Aanmelding bij STET

Dat kan!

Stuur een mail naar:

STET@auris.nl

STET@pento.nl

STET@nsdsk.nl